

Асоціація аспірантів-юристів

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ДЕРЖАВНОСТІ ТА НАПРЯМИ
ЇХ ВИРІШЕННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ
ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

15–16 травня 2020 р.

м. Харків

УДК 342(063)
С91

- С91 **Сучасні проблеми розвитку державності та напрями їх вирішення через призму правотворчої діяльності :** матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 15–16 травня 2020 року). – Харків: ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2020. – 108 с.

Видається в авторській редакції. Редакційна колегія Асоціації аспірантів-юристів не завжди поділяє погляди, думки, ідеї авторів та не несе відповідальності за зміст матеріалів, наданих авторами для публікації.

У виданні зібрані тези, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні проблеми розвитку державності та напрями їх вирішення через призму правотворчої діяльності», які містять дослідження із загальнотеоретичної юриспруденції та з основних галузей права і юридичної науки: міжнародного, адміністративного, фінансового, конституційного, цивільного, господарського, кримінального та трудового.

УДК 342(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

НАБУТТЯ ТА ВТРАТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО АКТА ЯК ПОКАЗНИКИ ЙОГО ДІЇ В ЧАСІ Іванець І. О.	6
ФЕМІНІСТИЧНІ РУХИ ПЕРШОЇ ХВИЛІ В АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ Нагорна А. О.	10
ДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ В ТЕОРІЇ ПРАВА Неділько А. С.	14

НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН, КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС, МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

ПРИНЦИП ПРОПОРЦІЙНОСТІ В ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ Ковтун П. С.	18
ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТУРЕЧЧИНИ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ У «ТУРЕЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ПІВНІЧНИЙ КІПР» Подіванова О. М.	21
КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРИВАТНУ ВЛАСНІСТЬ У ЛАТВІЇ Савченко А. М.	25
СУЧАСНІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВИРІШЕННЯ МОРСЬКИХ СПОРІВ Черевик М. Д.	29

НАПРЯМ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, АДМІНІСТРАТИВНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ПРАВО, АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ Іворовко О. В.	32
---	----

БАНКИ ЯК СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИН: ПОНЯТТЯ ТА МЕХАНІЗМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ Горпиненко В. В.	36
ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ Попова К. С., Волох О. К.	39
НАПРЯМ 4. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, СІМЕЙНЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО	
БІРЖОВА ТОРГІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЮ ПРОДУКЦІЄЮ ЯК ВИД ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Бондарчук А. М.	44
КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ ПРОГАЛИН У ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ЗАЛЕЖНО ВІД ПРИЧИН ВИНИКНЕННЯ Завальнюк С. В.	47
ШЛЮБ ЗА ДОБУ, ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ Левкович І. В.	51
ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ Новосьолов С. С.	55
ОСОБЛИВОСТІ СІМЕЙНОГО ПРАВА СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇН Трачук Л. Е.	61
НАПРЯМ 5. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	
ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД Аветчин О. Ю.	65
НАСИЛЬНИЦЬКЕ ЗНИКНЕННЯ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ Денисюк О. В.	69
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИБОРУ МІСЦЯ КРАДІЖКИ ШЛЯХОМ ПРОПОЗИЦІЙ ПРО НАДАННЯ ПОСЛУГ ГРОМАДЯНАМ Луцкевич Д. О.	71

СТАЇН КОРУПЦІЇ У ПРИВАТНІЙ СФЕРІ В УКРАЇНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТИМИ ВІТЧИЗНЯНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Новіков О. В.	75
ЗАМІНА НЕВІДБУТОЇ ЧАСТИНИ ПОКАРАННЯ ВІЛЬШ М'ЯКИМ Сосуренко О. С.	78
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА НЕДОТОРКАНОСТІ Філя О. О.	82
ПОКАРАННЯ ЯК НЕОБХІДНІСТЬ ПІДТРИМКИ ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ Халаїмов Р. А.	85
ПРОБЛЕМИ КОНСТРУЮВАННЯ САНКЦІЙ ЗА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПРАВ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ Щоголев Д. С.	87
ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ПІДСТАВА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ Мудрик Т. О., Ясковець О. В.	91
НАПРЯМ 6. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА	
ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ОСОБИ НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНІСТЬ Везух І. Ю.	94
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ВІД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ У ДОКУМЕНТАХ РАДИ ЄВРОПИ Петрук О. М.	98
ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ Погуланик І. В.	101
ІНСТИТУТ ПОНЯТИХ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ Філя О. О.	104

Зокрема, у широкому значенні біржове посередництво – це господарська діяльність зі здійснення торгово-посередницьких операцій в інтересах реальних та потенційних клієнтів. У вузькому значенні – це правовий інститут, що регулює діяльність біржі та учасників біржової торгівлі з надання учасниками господарського обороту платних (комерційних) послуг при укладенні господарських угод у сфері торгівельного обороту [5, с. 133].

Біржове посередництво відрізняється від комерційного та фінансового посередництва, зокрема, тим, що споживачами посередницьких послуг у сфері біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією є виробники такої продукції, реалізатори та покупці. При цьому суб'єктами, які безпосередньо забезпечують взаємодію між учасниками торгів є біржові брокери, основними завданнями яких є виконання доручень членів біржі, яких вони представляють, щодо здійснення біржових операцій шляхом підшукування контрактів і подання здійснюваних ними операцій для реєстрації на біржі (ст. 16 Закону України «Про товарну біржу»).

Що стосується такої складової господарської діяльності з біржової торгівлі як організація торгів, то з цього приводу науковцями зазначається, що організація як процес є функцією, суть якої полягає в систематичній координації багатьох завдань і формальних взаємовідносин людей, які їх виконують. Л.І. Біловус розглядає організацію діяльності як спосіб функціонування структурних елементів будь-якої системи [7, с. 10].

Організаційна діяльність товарної біржі полягає у створенні належних умов для проведення та забезпеченні участі у біржових торгах, зокрема, таких, як місце проведення, матеріально-технічне забезпечення торгів, організація розрахунково-клірингового обслуговування, перевірка та гарантування поставок товарів заявленої якості тощо.

Ще однією складовою господарської діяльності товарної біржі є інформаційне забезпечення учасників торгів, що виражається власне в наданні інформації учасникам торгів про наявний попит та пропозицію, ціни, товари, їх характеристики тощо.

Таким чином, біржова торгівля сільськогосподарською продукцією є особливим видом господарської діяльності, зміст якої складають послуги з біржового посередництва, створення організаційних умов для укладення біржових контрактів, інформаційного забезпечення учасників біржової торгівлі. При цьому предметом біржової торгівлі у досліджуваній сфері виступають товари біржові контракти, базовим активом яких є сільськогосподарська продукція.

Література:

1. Бочкова І.І. Товарна біржа як учасник господарських правовідносин в умовах ринкової економіки. *Форум права*. 2011. № 3. С. 83-87.
2. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
3. Рєзнікова В.В. Сутність категорії «послуга»: аналіз існуючих концепцій / *Вісник господарського судочинства*. 2009. № 1. С. 58-68.
4. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.
5. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посібник. За ред. В.С. Щербини, В.В. Рєзнікової. К. : вид-во Ліра-К, 2016. 800 с.
6. Олійник О.С. Поняття, ознаки, правова природа товарної біржі як особливого суб'єкта господарювання. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2012. № 3 (11). С. 82-94.
7. Біловус Л.І. Управління та організація діяльності інформаційних установ (за фаховим спрямуванням). Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. 414 с.

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ ПРОГАЛИН У ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ЗАЛЕЖНО ВІД ПРИЧИН ВИНИКНЕННЯ

Завальнюк С. В.

кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права

Національний університет «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

Залежно від причин виникнення в літературі можна зустріти умовний розподіл прогалин на формальні (суб'єктивні) і матеріальні (об'єктивні) (Е.Ш. Кемуларія, В.В. Лазарев). До формальних відносяться ті прогалини в законодавстві, які з'явилися внаслідок недотримання правил законодавчої техніки, ігнорування норм мови, на якій написаний закон, внаслідок неправильного використання відповідних понять і інших недоліків в юридичному оформленні думки законодавця [2, с. 236-237]. В.В. Лазарев для визначення

прогалини цього виду використовує назву «технічної» прогалини [1, с. 258-259; 7, с. 402], під яким він розуміє такі недоліки правових норм, які пов'язані з недосконалістю законодавчої техніки. При цьому саму законодавчу техніку науковець характеризує як сукупність правил для найбільш раціонального і вірного викладу, норм, статей і правових інститутів в нормативно-правових актах з метою доведення їх вираження до максимально ідеальної форми [4, с. 35]. За умови відсутності цих правил, а тим паче – при їх порушенні, в тексті нормативно-правових актів можливо спостерігати безладність впорядкування змісту, багатослівність, непостійність у виразах і т. д., як наслідок – виникнення недоліків і прогалин законодавстві [9, с. 55].

Під об'єктивними (матеріальними) прогалинами розуміють неповноту тих норм, які були видані вчасно, але з огляду на те, що кодифіковані роботи ведуться тривалий період часу, частково або повністю перестали відповідати суспільним потребам [9, с. 55].

Слід зазначити, що з точки зору «вузького» підходу до визначення сутності прогалини в законодавстві, об'єктивні прогалини якраз і є уявними. Ця обставина дозволяє Е.Ш. Кемуларія з усієї сукупності видів прогалин виділяти лише три: формальні (технічні), уявні і реальні [2, с. 239]. При цьому, виходячи з інтересів подальшого усунення прогалини, під формальними прогалинами названий автор розуміє такі, при наявності яких «те чи інше питання законодавством прямо не регламентоване, але відповідь на нього може бути знайдена за допомогою різних прийомів аналізу і тлумачення правових норм» [2, с. 239]. З подібних міркувань виникає дуже примітний практичний висновок: уявні і формальні прогалини виключають використання аналогії при вирішенні конкретних справ (зокрема, в цивільно-процесуальному праві), тоді як наявність реальної прогалини служить підставою для її застосування [2, с. 242].

Трохи забігаючи вперед, відзначимо, що запропонована В.І. Акімовим класифікація прогалин на законодавчі та технічні може мати своє позитивне значення для визначення способу усунення виявленої прогалини. Зокрема, з неї випливає, що за допомогою правотворчості компетентних (законодавчих) органів можуть бути усунуті будь-які прогалини (як технічні, так і законодавчі).

Якщо ж мова йде про судові органи, то щодо прогалин, які вони повинні будувати заповнювати в процесі своєї практики, можливе використання наступного правила: законодавчі прогалини можуть

заповнюватись застосовуючи аналогію права, а технічні – за аналогію закону. Прогалини можна диференціювати за способом їх усунення на такі види: які заповнюються в шляхом здійснення законодавцем своєї діяльності, і ті, що підлягають подоланню за допомогою застосування аналогії суб'єктом правозастосування. Прикладом законодавчої прогалини в Цивільному кодексі України може слугувати відсутність врегулювання ним договору купівлі-продажу нерухомості. Договір купівлі-продажу має доволі чітку законодавчу регламентацію, проте законодавцем не враховано особливості врегулювання таких правовідносин з приводу нерухомості, через що в разі вирішення спору стосовно даного виду правовідносин судом, в останнього виникає необхідність тлумачити окремі положення Цивільного кодексу України, замість того, щоб вирішувати спір керуючись конкретно визначеними статтями, які б передбачали специфічні особливості предмету договору, момент переходу права власності, ціни тощо. В науковій літературі неодноразово згадувалась необхідність доповнити ст. 656 ЦК України конкретизованою техніко-юридичною характеристикою нерухомості як предмету договору купівлі-продажу, зокрема: споруди, будівлі земельні ділянки, майнові комплекси підприємств, і т.д., що містяться у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень [5, с. 190]. Велика кількість технічних прогалин у Цивільному кодексі України проявляються у судовій практиці вирішення спорів за допомогою аналогії закону. Як приклад, при розгляді Селидівським міським судом Донецької області у справі № 2-312-2008 про визнання права власності на спадок, прийнято рішення 17.01.2008 року, в якому вказано про наявність прогалини у правовому регулюванні спадкування, коли спадкоємиць без поважних причин пропустив строки прийняття спадщини, але об'єкти спадкування ще не перейшли у власність територіальної громади як відумерла спадщина [3, с. 107; 6].

Технічні прогалини проявляють якість і рівень використання законодавчої техніки. Вчені-юристи надають таке визначення законодавчій техніці: це система правил максимально правильного і раціонального вираження норм, статей і правових інститутів в нормативних актах для досягнення бездоганності форм їхнього вираження [4, с. 34]. В разі порушення чи відсутності цих правил в нормативно-правових актах можливо зустріти багатослівність, неоднозначність, відсутність логіки у впорядкування змісту і т. д., що є причиною виникнення прогалин та інших вад. З метою попередження виникнення технічних прогалин, варто прийняти

Закон України «Про нормативно-правові акти» та Закон України «Про закони і законодавчу діяльність» [8, с. 14].

Наведене вказує на можливість та необхідність виділення та подальше дослідження класифікації видів прогалин у цивільному законодавстві залежно від причин виникнення.

Література:

1. Алексеев С.С. Теория права. – М.: Издательство БЕК, 1995.
2. Бачишвили И.М., Зоидзе В.И., Капанадзе Т.Ш. и др. Актуальные проблемы советского права. – Тбилиси: Мецниереба, 1988. – 357 с.
3. Клім С.І. Класифікаційна характеристика прогалин у цивільному праві України / С.І. Клім // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція : зб. наук. праць. 2010. – 2012. – Вип. 4. – 244 с. – С. 106-111.
4. Лазарев В.В. О видах пробелов в праве // Правоведение. 1969. № 6. С. 30-35.
5. Поляник К- Договір купівлі-продажу як підстава виникнення права власності на нерухомість / К-Поляник // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2010. – № 50. – С. 187-195.
6. Рішення Селидівського міського суду Донецької області по справі № 2-312-2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua>
7. Скакун О.Ф. Теория государства и права. – Харьков: Консум, 2001. – 656 с.
8. Тарнопольська, О.М. Види прогалин у праві / О.М. Тарнопольська // Вісник Академії адвокатури України. – 2008. – № 2. – С. 10-15.
9. Уранский Фарид Рубинович. Пробелы в праве и способы их восполнения в правоприменительной деятельности : диссертация ... кандидата юридических наук : 12.00.01. – Москва, 2005. – 192 с.

ШЛЮБ ЗА ДОБУ, ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ

Левкович І. В.

студентка II курсу юридичного факультету

Науковий керівник: Резникова М. О.

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри цивільного, трудового та господарського права
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
м. Дніпро, Україна

Нові тенденції та розвиток права не стоять на місці, тому влада почала процес модернізації, який не оминув сімейного законодавства України. Мета якого полягає у внесенні змін, які відповідають сучасним стандартам та розвитку суспільних відносин. На сьогодні в Україні діє пілотний проект «Шлюб за добу», що надає можливість зареєструвати шлюб безпосередньо в день подання заяви. Таким чином, здійснення державної реєстрації шлюбу за скороченою процедурою спричинило виникнення ряду запитань до характеру пілотного проекту, а також до його мети та юридичних наслідків його впровадження.

Кількарічна дія зазначеного пілотного проекту наразі дає можливість визначити законодавчі передумови, можливі наслідки позитивного та негативного характеру такого швидкого процесу реєстрації подружжя.

Для початку надамо загальне поняття шлюбу, у відповідності до ч. 1 ст. 21 Сімейного кодексу України (далі – СКУ), шлюбом є сімейний союз жінки та чоловіка, зареєстрований у органі державної реєстрації актів цивільного стану.

Статтею 27 цього ж Кодексу нормативно закріплено значення державної реєстрації шлюбу, яке, на думку законодавця, полягає в забезпеченні стабільності відносин між жінкою та чоловіком, охороні прав та інтересів подружжя, їхніх дітей, а також в інтересах держави та суспільства (ч. 1 ст. 27 СКУ). Державна реєстрація шлюбу засвідчується свідоцтвом про шлюб, зразок якого затверджує Кабінет Міністрів України [1]. За загальним правилом, згідно ч. 1 ст. 32 СКУ, державна реєстрація шлюбу здійснюється через місяць, після подання чоловіком та жінкою заяви про державну реєстрацію шлюбу. Наразі законодавчо визначено лише три підстави для державної реєстрації шлюбу, за так званою скороченою процедурою, тобто, або у день подання відповідної заяви, або у будь-який інший день за бажанням наречених протягом місяця: